Gemeente Midden-Delfland

Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden

T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92

E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl

Samenvatting:
De doorrekening van de septembercirculaire 2023 heeft de volgende financiële consequenties;

	2023	2024	2025	2026	2027
Begroot	26.384.212	28.344.569	29.918.531	28.493.133	29.239.804
Septembercirculaire 2023	26.931.887	28.789.718	30.160.073	28.709.311	29.940.034
Verschil	**547.675**	**445.149**	**241.542**	**216.178**	**700.230**

Algemeen
De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2023 en verder. Op basis van de keuzes uit het coalitieakkoord en aanvullende afspraken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is het accres voor de jaren tot en met 2025 gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire bijgesteld wordt op basis van de laatste inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) over de loon- en prijsontwikkeling. In deze meicirculaire wordt de loon- en prijstranche van 2023 vastgezet.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Financieringssystematiek medeoverheden
Het kabinet heeft, als uitwerking van het coalitieakkoord, besloten dat het gemeente- en provinciefonds vanaf 2027 geïndexeerd worden op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Uitgangspunt is dat de fondsen (gemeente- en provinciefonds) meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgen. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op het 8-jarig historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt de prijs van het bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel 'op niveau' blijven. De grondslagen waarover deze indexatie berekend wordt, worden op gelijke wijze bepaald als de huidige grondslagen, waarover vanaf 2026 de huidige loon- en prijsindexatie wordt berekend.

Nieuwe financieringssystematiek gemeentefonds is controversieel verklaard
Het huidige demissionaire kabinet wil vanaf 2026 afstappen van de huidige normeringssystematiek. In hun ogen zorgt een andere normering voor het gemeentefonds voor meer stabiliteit. De Tweede Kamer verklaarde dit onderwerp op 12 september controversieel. Dit is echter nog niet geland in de Miljoenennota 2024 met bijlagen, de begroting Gemeentefonds en de Septembercirculaire gemeentefonds. Op bladzijde 102 staat bijvoorbeeld dat de mogelijkheden voor modernisering en uitbreiding van het eigen belastinggebied bezien worden. Het demissionaire kabinet introduceert in de Miljoenennota 2024 met ingang van 2027 op eigen houtje, zonder instemming van de VNG, een nieuwe systematiek voor de jaarlijkse indexering van de algemene uitkering.

Standpunt VNG
Gemeenten hebben voor het opstellen van hun meerjarenbegroting 2024-2027 een reëel beeld van de inkomsten nodig. Daarvoor is vanuit de fondsbeheerders nog dit jaar een gewijzigde meerjarenbegroting van het gemeentefonds en nieuwe circulaire gemeentefonds nodig die recht doet aan het controversieel verklaren van dit dossier door de Tweede Kamer. Dat is dan wat ons betreft een meerjarenbegroting zonder niet-taakgebonden kortingen en volgens de aloude trap-op-trap-af systematiek.

Belangrijkste mutaties

Bijzondere bijstand en vroegsignalering
Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag is er in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld. In 2024 zal eveneens € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar worden gesteld. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 19.839 voor 2023 en € 20.389 voor 2024.

Loon- en prijsbijstelling Jeugd
In deze circulaire worden de middelen voor de loon- en prijsbijstelling 2022 over de reserveringen jeugdzorg op de Aanvullende Post (AP) toegekend. Deze overboeking heeft betrekking op 2024 (€ 45,2 miljoen) en 2025 (€ 27,1 miljoen), omdat voor die jaren de middelen van de AP zijn vrijgegeven. Voor onze gemeente betekent dat een bedrag van € 25.842 voor 2024 en € 15.432 voor 2025.

Rijksvaccinatieprogramma
Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. Bij deze septembercirculaire worden de bijbehorende middelen, circa € 4 miljoen per jaar, voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor onze gemeente betekent dat een bedrag van € 2.687.

Raming vrijval btw-compensatiefonds aan de algemene uitkering
Gemeenten kunnen hun betaalde btw op de inkoop voor overheidstaken terugvorderen op het Btw-compensatiefonds (BCF). Het BCF groeit sinds 2015 jaarlijks met hetzelfde accrespercentage als het gemeentefonds. Daarnaast wordt het BCF bijgesteld voor de btw-component van taakmutaties. Als gemeenten in een jaar minder declareren op het BCF dan er aan middelen in zit, wordt het restant aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd. Declareren gemeenten meer op het BCF dan erin zit, dan wordt het tekort aangevuld uit de algemene uitkering. Tot nu toe valt sinds deze afspraak ieder jaar geld uit het BCF vrij aan de algemene uitkering.
Voor het jaar 2023 wordt de vrijval aan de algemene uitkering voorlopig geraamd op € 359,4 miljoen (dit is € 211 miljoen lager dan geraamd bij de septembercirculaire 2022). Volgend jaar volgt het definitieve cijfer. De totale vrijval over het jaar 2022 is uitgekomen op € 318 miljoen (in 2021 bedroeg de vrijval € 335,1 miljoen).

Een gemeente mag voor haar begroting 2024 en elke jaarschijf van de meerjarenraming 2025-2027 uitgaan van maximaal haar aandeel in de definitief gerealiseerde vrijval uit het BCF over het jaar 2022 van € 318 miljoen. Een gemeente kan er ook voor kiezen om van lagere bedragen uit te gaan. Door de raming van de vrijval juist flink lager vast te stellen, bijvoorbeeld op nul, creëert een gemeente als het ware een behoedzaamheidsreserve voor tegenvallers. Deze werkwijze hanteert onze gemeente.

Wet Visueel beperkten
De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel aangenomen dat tot doel heeft om de uitvoering van technische werkvoorzieningen voor mensen uit de doelgroep Participatiewet met een visuele beperking over te dragen aan het UWV. Op dit moment ligt het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer. Als het wetsvoorstel ook door de Eerste Kamer wordt aangenomen is het de bedoeling dat de middelen voor de werkvoorzieningen en de structurele uitvoeringskosten budgettair neutraal worden overgeheveld van het cluster Participatie in het gemeentefonds naar de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Voor 2024 gaat het om € 0,9 miljoen, oplopend naar circa € 1,05 miljoen in 2028. De structurele hoogte bedraagt € 2,3 miljoen per jaar. De incidentele uitvoeringskosten zullen worden opgevangen binnen de begroting van het ministerie van SZW. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € -370 in 2024.

Hulpmiddelen thuis laten staan
De motie Westerveld (GroenLinks) en Bikker (Christen-Unie) verzoekt de regering om met betrokken partijen landelijke afspraken te maken over het behoud van hulpmiddelen thuis voor cliënten die verhuizen naar een instelling in de zin van de Wet langdurige zorg (Wlz) en aangeven thuis te willen logeren. Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bestuurlijke afspraken gemaakt met de VNG, Ieder(in), Firevaned (brancheorganisatie van leveranciers van deze hulpmiddelen) en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN). Onderdeel van deze bestuurlijke afspraken is dat de hulpmiddelen die vanuit de Wmo zijn verstrekt thuis blijven staan en gemeenten de financiering daarvan voortzetten. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd. Vanaf 2023 wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering (cluster Individuele voorzieningen Wmo), oplopend tot € 1 miljoen per 2028. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 129 voor 2023.

Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)
De algemene uitkering wordt vanaf 2023 structureel met circa € 1,8 miljoen verhoogd in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD III). De regeling is op 10 maart 2020 geïmplementeerd en heeft als doel om de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren. Naar aanleiding van EPBD III is er een verplichting geïntroduceerd voor het documenteren van de energieprestatie van een installatie, voor het installeren van

zelfregulerende apparatuur per verblijfsruimte en voor laadinfrastructuur voor elektrische auto's. Ook zijn de eisen voor de energieprestatie van technische bouwsystemen en de keuring van verwarmingsinstallaties en airconditioningssystemen aangepast. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 2.272 voor 2023.

De doorrekening van de septembercirculaire 2023 heeft de volgende financiële consequenties;

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Begroot	26.384.212	28.344.569	29.918.531	28.493.133	29.239.804
Septembercirculaire 2023	26.931.887	28.789.718	30.160.073	28.709.311	29.940.034
Verschil	**547.675**	**445.149**	**241.542**	**216.178**	**700.230**

Wij zullen deze bedragen meenemen in de 4e Periodieke begrotingswijziging van 2023 en in de conceptbegroting 2024-2027 via een eerste begrotingswijziging.

Na verwerking van de septembercirculaire 2023 zijn de saldi van de begroting 2024-2027 als volgt;

	2024	**2025**	**2026**	**2027**
Primitieve begroting	210.684	719.343	-1.264.896	-853.107
Septembercirculaire 2023	445.149	241.542	216.178	700.230
Nieuw saldo	**655.833**	**960.885**	**-1.048.718**	**-152.877**